

Muistamisten sarjan tapahtumat helmikuussa 2024

Muistamisten sarjasta
lisää verkossa
helmikuussa 2024
sotiemmeperinne.fi

Helsingin ilmapuolustuksen strateginen torjuntavoitto helmikuussa 1944

» Muistamisten sarja Helsingissä helmikuussa 2024

22.1.2024

Vesa Sundqvist

hallituksen puheenjohtaja

Sotien 1939-1945 pääkaupunkiseudun perinneyhdistys

Tästä se alkaa 6.2.2024

Avaus Sanomatalolla klo 17.00-18.30

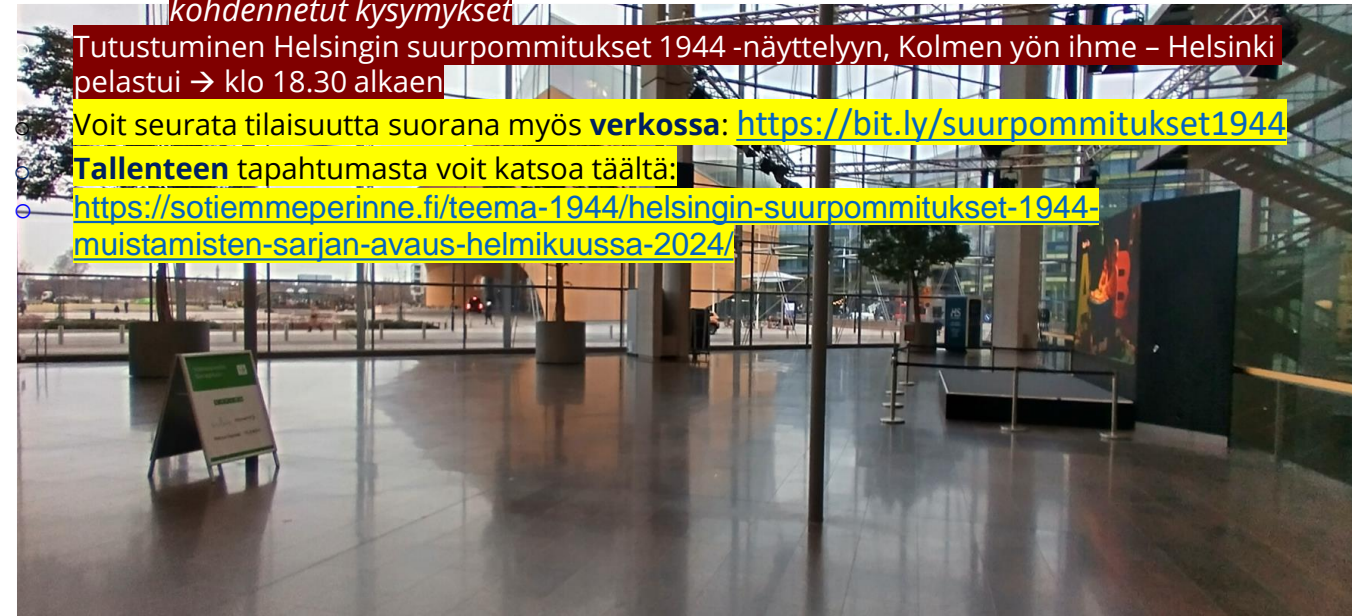
- ✓ Avoin kaikille & kutsuvieraat
- Tervetuloa 15 min
 - Vesa Sundqvist, hallituksen puheenjohtaja
 - » Veteraanien esittely
 - » Muistamisten sarjan esittely
 - Olavi Kaisla, Puisto-patteri
 - Juhani Pesonen, Suomenlinnan patteri
 - Mauri Maunula, lentäjä
 - ilmavalvontalotta
- Helsingin kaupungin tervehdys 5 min
- Videositys 15 min
- Esitelmä 25 min
 - Ville Jalovaara, historiantutkija
- Median ja yleisön kysymykset sekä keskustelu 30 min
 - Ahti Lappi, eversti evp., Ville Jalovaara ja **veteraanit, joille alkuun**

kohdennetut kysymykset

Tutustuminen Helsingin suurpommitukset 1944 -näyttelyyn, Kolmen yön ihme – Helsinki pelastui → klo 18.30 alkaen

Voit seurata tilaisuutta suorana myös verkossa: <https://bit.ly/suurpommitukset1944>

Tallenteen tapahtumasta voit katsoa täältä: <https://sotiemmeperinne.fi/teema-1944/helsingin-suurpommitukset-1944-muistamisten-sarjan-avaus-helmikuussa-2024/>

#SUURPOMMITUKSET1944

- 8-sivuinen erikoisjulkaisu
- 7000 kpl jaetaan Lauttasaari-lehden välissä 31.1.2024
- 12 500 kpl omana liitteenään Helsingin Reservin Sanomissa
- 20 000 kpl eri tapahtumissa jaettavaksi

AVAUSSANOMATALOLLA 6.2.

- A. Muistamisten sarjan avaus
 - Avauksen johtaja Vesa Sundqvist, Sotien 1939-1945 pääkaupunkiseudun perinneyhdistys
 - Helsingin kaupungin tervehdys, apulaispormestori Daniel Szonov
 - Videositys, jonka keskellä sodan aikaisen kaupungin karttoja
- Kirjailija, turkija Ville Jalovaara esittelee Helsingin suurpommituksia 1944
- Median ja yleisön kysymykset: veteraanit, Ville Jalovaara ja sotahistorioitsija, eversti (evp.) Ahti Lappi

Tapahtuma strimataan osoitteella <https://bit.ly/suurpommitukset1944>

Sanomatalon Mediatori (Töölölehdenkatu 2) klo 17

Sotahetken il-patteri helmikuussa 1944.

LIPUN LUOVUTUS TAIVASKALLIOLLA 11.2.

- B. Lipen luovutus
 - Pääkaupunkiseudun sotilaspökin ja pikkulotien parinviikon lipun luovuttaminen Sotien 1939-1945 pääkaupunkiseudun perinneyhdistykselle.
 - Käynnin Taivaskallio klo 13

SOTILASVALA SENAATINTORILLA 16.2.

- C. Sotilasvala ja -vakouus
 - Sotilasvalan vannonat Kaartin jääkäriyhtiön ja Parassanprikaatin Helsingin Ilmajoukkoyksienin aloikkaat
 - Jäykkeitä: Kaartin jääkäriyhtiön, Helsingin Ilmajoukkoyksienin ja Ilmajoukkoyksienin perinneyhdistys
 - Senaattorit klo 9-15

TAISTELUPAIKKOIHIN TUTUSTUMISEN LAUTTASAARESSA 16.2.

- D. Kalustoesittely ja hermorokkaa
 - Koe pommitusten tunneilma Lottahedessä. Tutustu Sergei-ilmajoukkoyksienin ja tulla-asemaan, josta ammuttiin joko sodan viimeiset laukaukset. Keskustellessa hermorokkaa 5 euroilla, turko veteraanilla Ravintola Pasocasta kahvivierokset.
 - Valtameren Veijerivuori klo 15-20

#SUURPOMMITUKSET1944

MUISTAMISTEN SARJA HELSINGISSÄ HELMIKUUSSA 2024

Kymmenen paikkaa – kymmeniä tapahtumia!

NÄYTTELY HELMIKUUSSA 2024

- 1. Olympiastadionin sodan ajan ilmapuolustajajärjestelyt
 - Olympiastadionin vieräijäkeskus (Paavo Nurmen tie 1)
 - Välikuvantarkkailu keskus, kuninka Olympiastadionin oia Helsingin ilmapuolustusta. Avoimena 31.12.2024 asti.
 - Jäykkeitä: Stadion-äähti, Lottamuseo, Ilmajoukkoyksienin

- 1. Lottahuone: lottien ja ilmajoukkoyksienin tornissa
 - Olympiastadionin E. kra (Paavo Nurmen tie 1)
 - Kutsu lottien ja ilmajoukkoyksienin toimivat toisen maailmansodan aikana stadionin tornissa?
 - Liput rupeattelille kierrätkäille antokkoon
 - Lippupäivä: loppu.5. Avoimena 31.12.2024 asti.
 - Jäykkeitä: Stadion-äähti, Lottamuseo

- A. Helsingin suurpommitukset 1944 -valokuvanäyttely & dioraama Sotahetkenin ryhmityksestä 7. Raikasta Ilmajoukkoyksienin taivaskalliolle
- Sanomatalon Näyttelygalleria L-29.2.
- Jäykkeitä: Helsingin Sanomat, Ilmajoukkoyksienin, Lottamuseo, Helsingin kaupunginmuseo, Väestönsuojeluseura, Sotien 1939-1945 pääkaupunkiseudun perinneyhdistys

Ilmajoukkoyksienin näyttelyt ovat esillä Digimuseossa helmikuun alusta 2024 alkuun.

Leifin ja neuvottelijan ilmapuolustuksessa.

500 miljoonaa neuvottelijan esillä Sanomatalon Käytävällä.

Tapahtumien lisätiedot löydät verkosta sotiemmeperinne.fi

Seuraa somessa #suurpommitukset1944

22 minn Ilmajoukkoyksienin Sarjan avaus. Karttansa näyttävä Veijerivuoressa.

E. Yleisluennot

- Ahti Lappi ja Maanpuolustuskouluun MPK:n koulutusjohtaja Marko Hankama esittelevät Helsingin suurpommituksia 1944 ja ilmapuolustuksen nykytilasta ja tulevaisuudesta.
- Ravintola Blue Peter (Valtameren puolesta 1) klo 16, 17.30, 18

E. Kalustoesittely

- Näe moderni ITD2, NASAMS II FIN -ilmatorjuntajärjestelmän sekä maalinsoittajaa MOSTKABYM ja SESU GTP
- Ravintola Blue Peter klo 16-20

Lauttasaaren tapahtumat järjestää Ilmajoukkoyksienin, Maanpuolustuskouluun MPK, Kaartin jääkäriyhtiön, Helsingin Ilmajoukkoyksienin, Lauttasaaren-Seuran, Väikelehtiä, Lauttasaaren marssi, Lauttasaaren puolesta

VÄESTÖNSUOJELU ENNEN & NYT 24.2.

- F. Sodan- ja nykyajan väestönsuojelunäyttelyt
 - Väestönsuojeluseuran (Siltavuorenranta 14) räätäliäitit museokierrokset klo 10-18
 - Jäykkeitä: Helsingin väestönsuojeluyhdistys

- G. Tietolätkä
 - Merhaan kalliosuojelu (Söderlännten rantatie 6a) klo 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
 - Jäykkeitä: Helsingin kaupungin palokunta

- G. MPK:n kalliosuojelututuksen ja kalliosuojelun esittelyt
 - Merhaan kalliosuojelu klo 10-18
 - Jäykkeitä: Maanpuolustuskouluun MPK:n vapaaehtoiset kalliosuojelunjohtajat

- H. Kalustoesittely ja hermorokkaa
 - Tutustu väestönsuojelun toimintaan, lentäjäkoneesta hermorokkaa 5 euroilla. Tuotto veteraanille.
 - Hakaniementori klo 10-18
 - Jäykkeitä: Sotien 1939-1945 pääkaupunkiseudun perinneyhdistys, Väikelehtiä ja Helsingin kaupungin palokunta

- I. Helsingin yliopiston pääkernon pommituksia 27.2.
 - Pommituksen jälkeä pääsee tutustumaan opastetulla kierroksella klo 15-16
 - Kokouksienin Senaattoritien puolen aulassa
 - Avoimena klo 24
 - Jäykkeitä: Helsingin yliopiston Tiedustelu Lahti

Käpylässä 11.2.2024

Lipun luovutus Taivaskalliolla klo 13.00

- ✓ Avoin kaikille
- Pääkaupunkiseudun sotilaspoikien ja pikkulottien perinnekillan lipun luovuttaminen Sotien 1939-1945 pääkaupunkiseudun perinneyhdistys ry:lle

Senaatintorilla 16.2.2024

Sotilasvala klo 9-15

- ✓ Avoin kaikille & *kutsuvierastilaisuus* yt Kaartin jääkäriyrykmentti
- Sotilasvalan vannovat Kaartin jääkäriyrykmentin ja Panssariprikaatin Helsingin ilmatorjuntarykmentin alokkaat
- *Ilmatorjuntamuseon perinneosasto* osallistuu paraatikatselmukseen ja ohimarssiin

Lauttasaassa 16.2.2024

Video & luennot Helsingin suurpommituksista 1944 sekä ilmapuolustuksen nykytilasta ja tulevaisuudesta ravintola Blue Peterissä klo 16, 17.30 ja 19

✓ Avoin kaikille

➤ **Kutsuvierastilaisuus klo 14.45-15.45**

- Kahvit & pieni suolapala 15 min
- Video 15 min
- Luento, Ahti Lappi 15 min
- Luento, Marko Honkanen 15 min

Kalustoesittely ravintola Blue Peterin edustalla klo 16-20

- ITO12, NASAMS II FIN -ilmatorjuntaohjusjärjestelmä
- MOSTKA87M ilmatorjunnan maalinosoitustutka
- SISU GTP partioajoneuvo / PSAJON83 Pasi-miehistönkuljetusajoneuvo

Lauttasaassa 16.2.2024

Sodanajan taistelupaikkoihin tutustuminen Vattuniemen Veijarivuorella klo 15-20

- ✓ Avoin kaikille – **kenttäkeittimestä hernerokkaa** & mehutarjoilu
- Koe pommitusten tunnelma Lottalehdossa
- Kalustoesittely
 - Helsingin ilmapuolustuksen 1939-1944 muistotykki 88 It.K/37 RMB
 - 23 mm ilmatorjuntakanuuna "Sergei"
- Info-lehdykän (A3) jako alueen tuloporteilla (muistotykki, rav Paseo)
 - Puisto-patterin ryhmittymisen peitepiirros & tietoa Helsingin ja Lauttasaaren ilmapuolustuksesta talvi- ja jatkosodassa
 - tuliasema, josta ammuttiin jatkosodan viimeiset laukaukset
 - » Lauttasaari-seura

Kruununhaassa & Hakaniemessä 24.2.2024

Väestönsuojelu ennen & nyt

- ✓ Avoin kaikille
- Sodan ajan väestönsuojelujärjestelyt *Väestönsuojelumuseossa* klo 10-18
 - räätälöidyt museokierrokset
- Nykyajan väestönsuojelujärjestelyt *Merihaan kalliosuojassa* klo 10-18
 - Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tietoisut klo 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 ja 17
 - MPK:n kalliosuojakoulutuksen ja kalliosuojan esittely

Kalliosuojakoulutus

Yhdessä stadilaisia turvaamassa

Maanpuolustuskoulutus MPK ja Helsingin kaupungin pelastuslaitos kouluttavat henkilöstöä Helsingissä sijaitseviin kallioväestönsuojoihin. Tule mukaan tekemään turvallisuutta yhdessä osoitteessa mpk.fi

Kenelle kalliosuojakoulutus soveltuu?
Kalliosuojakoulutus soveltuu kaikille 16-67 vuotiaille henkilöille, joita ei ole sijoitettu tai varattu muihin poikkeusolojen tehtäviin.

Mistä kalliosuojakoulutuksessa on kyse?
Kalliosuojakoulutuksen tavoitteena on tuottaa henkilöstöä, joka hallitsee asuinalueensa kalliosuojan toiminnan perusteet ja osaa toimia suojan eri tehtävissä. Tehtäviä ovat esimerkiksi tekniset, muonitus-, ensiapu-, henkisen tuen ja turvallisuustehtävät. Kalliosuojat sijaitsevat eri puolilla kaupunkia. Kalliosuojakoulutukseen osallistuminen tuottaa osaamista poikkeusolojen varalle sekä tavallisiin arjen vaara- ja häiriötilanteisiin. Kalliosuojakoulutus vahvistaa yhteisöllisyyttä ja lisää turvallisuuden tunnetta.

Tule mukaan!
Rekisteröidy ja ilmoittaudu mukaan koulutukseen osoitteessa mpk.fi/koulutuskalenteri – kirjoita hakukenttään VSS. Ja ota mukaan kaverisikin!

Yhteistyössä

Helsingin yliopiston pää- rakennuksessa 27.2.2024

Helsingin yliopiston päärakennus pommituksissa

- Tiistaina 27.2. klo 15.00
- » Yliopiston päärakennus kärsi mittavia vaurioita 26.-27.2.1944. Pommituksen jälkeen pääsee tutustumaan opastetulla kierroksella. Vapaa pääsy, ei ennakoilmoittautumista. Kesto noin yksi (1) tunti. Kokoonntuminen Senaatintorin puolen aulassa os. Unioninkatu 34.
- Järjestää: Helsingin yliopiston Tiedemuseo Liekki.

Näyttelyt helmikuussa 2024

Lottia ja ilmatähystäjiä tornissa – Stadion toisessa maailmasodassa

Stadionin vierailijakeskuksen valokuvanäyttely kertoo, **kuinka stadion toimi osana Helsingin ilmapuolustusta**. Vierailijakeskuksen valokuvanäyttelyyn pääsee tutustumaan ilmaiseksi 1.2.–31.12.2024 välisenä aikana Olympiastadionin aukioloaikojen puitteissa.

<https://www.stadion.fi/fi/info/yhteystiedot-aukioloajat>

Olympiastadion, Vierailijakeskus, Paavo Nurmen tie 1

Järjestää: Stadion-säätiö sr, Lottamuseo ja Ilmatorjuntamuseo

Lottia ja ilmatähystäjiä tornissa -kierros

Stadion toimi osana Helsingin ilmapuolustusta toisen maailmansodan aikana. Vuonna 2024 stadion tarjoaa opastetun stadionkierroksen *Lottia ja ilmatähystäjiä tornissa*. Tälle opastetulle kierroksille avautuu Olympiastadionin tornin 8. kerrokseen huone, jossa lotat ja ilmatähystäjät työskentelivät toisen maailmansodan aikana.

Opastuksella perehdytään oppaan johdolla stadionin toimintaan ja tarinoihin toisen maailmasodan aikana ja vierailaan tornin erikoishuoneessa. Kierroksen lopuksi on mahdollisuus vierailla myös Olympiastadionin tornin huipulla (sisältyy hintaan). Opastuksen kesto on 30 minuuttia, mutta kierrokseen on hyvä varata aikaa huipulla käynteineen 45 minuuttia.

Liput opastetulle kierrokselle ennakoon Lippupisteestä www.lippu.fi, josta löytyy kaikki tulevat ja myynnissä olevat kierrokset.

Olympiastadion, 8. krs, Paavo Nurmen tie 1

Järjestää: Stadion-säätiö sr ja Lottamuseo

Näyttely helmikuussa 2024

Helsingin suurpommitukset 1944 -näyttely Sanomatalon käytävägalleriassa 1.-29.2.2024

- ✓ Avoin kaikille
- Helsingin suurpommitukset 1944 -valokuvanäyttely & dioraama Santahaminaan ryhmittyneestä 7. Raskaasta Ilmatorjuntapatterista talviolosuhteissa Sanomatalon Käytävägalleria 1.-29.2.
 - Järjestää
 - Helsingin Sanomat
 - Ilmatorjuntamuseo
 - Lottamuseo
 - Väestönsuojelumuseo
 - Helsingin kaupunginmuseo
 - Sotien 1939-1945 pääkaupunkiseudun perinneyhdistys
- Dioraama Santahaminaan ryhmittyneestä 7. Raskaasta Ilmatorjuntapatterista peitenimeltään "Rata" on esillä näyttelytilassa niissä sääolosuhteissa, jotka vallitsivat 26.2.1944
 - Tekijät
 - Reima Helminen, Jarno Nieminen ja Mikko Rantala
- 500 kilon neuvostopommi myös esillä
 - Ilmatorjuntamuseo asettaa
- Ilmatorjuntamuseon näyttelyt ovat esillä Digimuseossa helmikuun alusta 2024 alkaen
 - digimuseo.fi

23.1.2024

Sotakalusto ja dioraamat · Seuraa
25. heinäk. · 🌐

8,8 cm FlaK 37:ää ostettiin Suomeen 90 kappaletta vuosina 1943–1944. Ne palvelivat jatkosodassa Suomen tärkeimpien kaupunkien ilmapuolustuksessa.

Suomessa oli Flak 37:stä kaksi eri mallia, jotka erosivat toisistaan ainoastaan alalavetin osalta. Ensimmäisessä, Saksassa yleisemmässä, mutta Suomessa harvinaisemmassa versiossa oli tavanomainen ristilavetti ja Sonderanhänger 202 -ajolaitteisto. Tämä malli tunnettiin Suomessa nimellä 88 ItK 37 RMB (88 millimetrin ilmatorjuntakanuuna vuodelta 1937 mallia Rheinmetall-Borsig).

Varusmiehet antoivat sille tehtaanmerkistä RMB juontuvan lempinimen Rämäpää.

Teksti: Wikipedia

Tamiya Flak 88 37 RMB.
Mittakaava: 1/35.

Näin Helsingiä puolustettiin

Tarkka sulkutuli pelotti venäläiset pommittajat helmikuussa 1944.
95 prosenttia koneista pudotti pomminsa jo ennen Helsingiä.

Pasi Jaakkonen pasi.jaakkonen@iltasanomat.fi Petri Parkkinen, grafiikka

Poiminta Ilta-Sanomista
vuodelta 2014 artikkelista,
jossa tarkasteltiin Helsingin
ilmapuolustusjärjestelyjä
helmikuussa 1944.

Yöhävittäjät
Ensimmäisen ilmapommituksen jälkeen Helsingin Malmille ilmatorjuntaa tukemaan saapui 12 Messerschmitt 109 G-6-yöhävittäjää. Niissä ei ollut tutkaa, mutta yölento suunnillettu mittarivarustus mahdollisti pimeätoiminnan.

Pitkän kantaman tutka
Suomeen saatiin 1943 Saksasta ilmatorjunnan aikansa huipputekniikkaa eli tutkia. Helsinkiin niistä sijoitettiin kaksi. Freya- eli "Raija"-nimellä tunnetut ilmalähteväntutkat havaitsivat lähestyvät pommikoneet jo 120 kilometrin päästä eli Viron tasaita.

Tulenoitustutka
Pienemmät Wurtzburg D Dora- eli "Irja"-tutkat ottivat pommikoneet seurantaan noin 25 kilometrin päässä ja antoivat tarkan suunnan tykeille.

Ilmatorjuntatykit
Parhaat 88-milliset Rheinmetal-Borsig-tykit sijoitettiin kuusitykisiin pattereihin Lauttasaareen, Käpylään ja Santahaminaan. Kaikkiaan Helsingin suojana oli 77 ilmatorjuntatykkiä.

Sulkusektorit
Kaupungin edusta oli jaettu sektoreihin, jotka ulottuivat 4-14 kilometrin päähän kaupungin keskustasta. Torjuntakeskus määräsi pattereille sulun, johon tykit keskittivät ammuttansa.

Onnistunut torjunta
Peräti 95 prosenttia koneista pudotti pommilastinsa ennen Helsingiä, jonka jälkeen ne kääntyivät kotiin. Vaarattomia koneita ei ammuttu, ne saivat palata vapasti.

Valonheittimet
Taivasta lakaisivat valonheittimet pyrkivät ottamaan pommikoneet valokelaansa, jolloin ne olivat helppo maali torjuntahävittäjille.

Helsingin puolustajat
Ilmatorjuntarykmentin vahvuus oli 4 600. Joukossa oli satakunta naista lähinnä valonheitinlittina. Sotilaspoikia ja suojeluskuntaoppilaita oli tykeillä muun muassa ammusmiehinä.

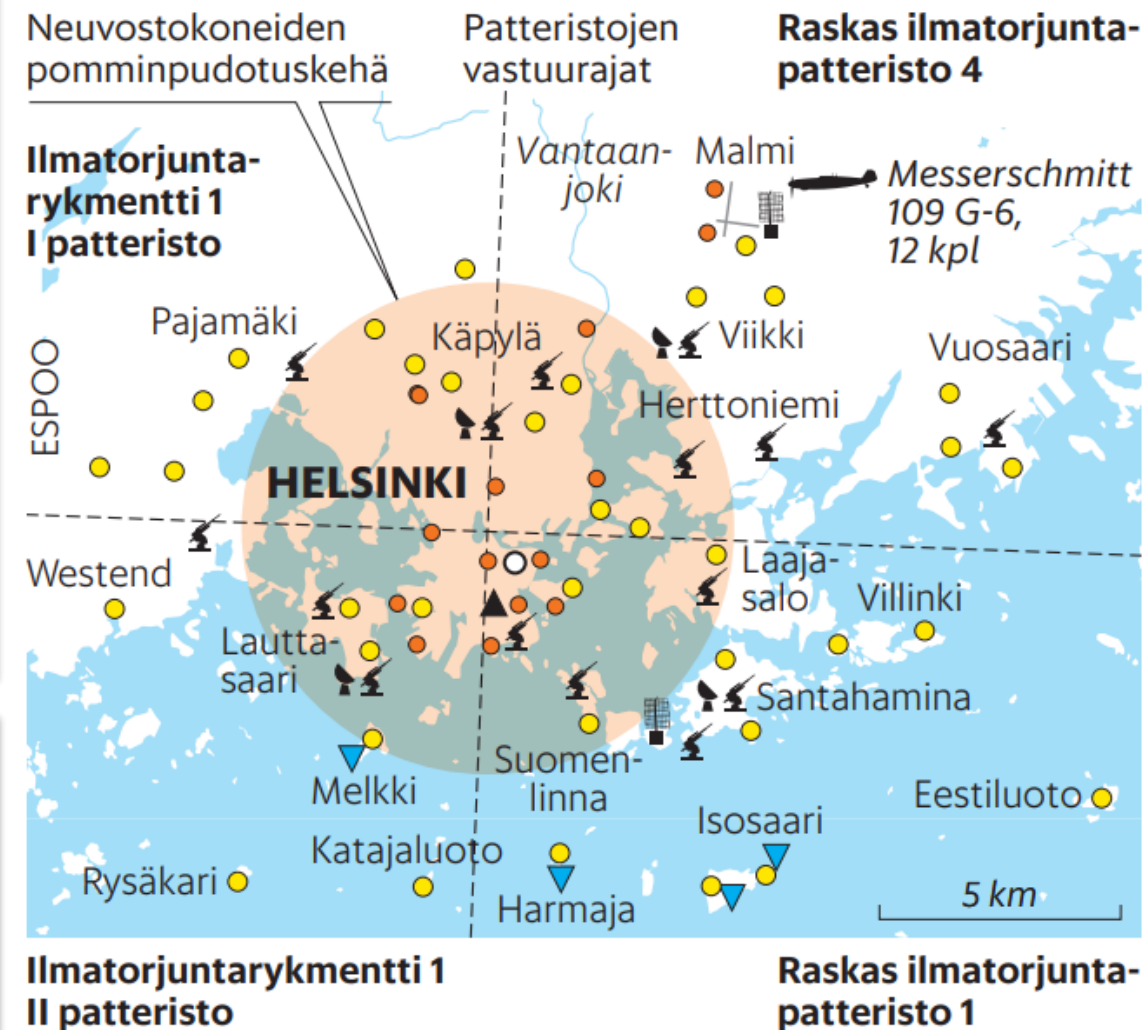
Ammuskulutus
Yhdessä yössä taivalle ammuttiin noin 20 000 laukausta. Se tarkoitti noin 25 junarvaunullista kranaatteja. Ammustydennykset pattereille toimitettiin kuorma-autoilla.

Helsingin ilmapuolustuksen järjestelyt 26.2.1944

Helsingin ilmapuolustuksen järjestelyt 26.2.1944

- It.R 1:n esikunta
- ▲ Torjuntakeskus "Torni"
- 🏠 Kaukovalvontatutka "Raija" (Freya)
- ▼ Rannikkotykistön patteri (it)
- 🔫 Raskas it-patteri (75-88 mm)
- 🔫 "Irja"-tulenjohtotutkalla (Würzburg Dora) varustettu it-patteri (75-88 mm)
- 🛩️ Jagdgeschwader 302 Einsatzkommando Helsinki
- 🔴 Kevyt it-jaos tai it-konekiväärijoukkue (20-40 mm)
- 🟡 Valonheitin

» Me kiitämme, kunnioitamme ja muistamme.